

Foto: Karim Hatoum

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

SPSM anlitar "lobbyister" för att öka elevantalet i specialskolorna!

Barnplantorna har under många år krävt en rättvis fördelning av statliga medel för undervisning av barn med hörselnedsättning. SPSM (Specialpedagogiska Skolmyndigheten) bör snarast mycket drastiskt förändra sin verksamhet.

Över 90 procent av de barn som föds med en grav hörselskada/dövhet CI-opereras. Om det inte sker någon förändring kommer SPSM om 5 år att:

- Lägga 50 procent av resurserna för döva och hörselskadade barns skolgång på endast 5 procent av målgruppen d.v.s. de som går i specialskolan! Är det rättvist? Knappast.
- Spendera minst 150 miljoner kronor mer än nödvändigt på lokaler, lärare och administration. Är det väl använda pengar? Knappast!

Anpassar SPSM antalet specialskolor utifrån dagens målgrupp – barn som HÖR?

Barnplantorna har sedan början av 2000 informerat SPSM om de nya behov som växer fram, vilket påverkar specialskolan. SPSM har varit föga receptiv för information från Barnplantorna. Några av kommentarerna har varit:

"Eleverna kommer tillbaka när de misslyckats integrerat" (antalet "insneddare", barn som börjar specialskolan senare, tydliggör att SPSM:s påståenden inte har någon verklighetsförankring). SPSM:s egen statistik för 2009 visade 0–5 elever per årskurs totalt vid fem regionskolor som var "insneddare" från grundskolan. Knappast ett antal att basera fem regionskolors existens på! Något som också redovisats i SOU 2011:30; Med rätt att välja – flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp.

"Föräldrar till barn med hörselnedsättning/dövhet vet inte att vi finns." SPSM anlitar informationsbyrån Gullers Grupp att med retorik och information marknadsföra specialskolorna (regionskolorna). Statens pengar bör gå till undervisning där barn med hörselnedsättning befinner sig (kommunal grundskola, friskola, statlig specialskola) inte till att betala en informationsbyrå att finna en retorik för att "sälja in" ett utbildningskoncept som inte är up-to-date för alla barn med hörselnedsättning.

Statistik (d.v.s. barns behov) bör vara vägledande för SPSM:s verksamhet

Skolverket redovisar elevminskningen (tabell 1) i de fem specialskolorna (Lund, Vänersborg, Örebro, Stockholm och Härnösand). Jämförs elevantal vid specialskolorna i årskurs 1–3 (67 elever) med elevantal i årskurs 8–10 (143 elever) visar →

→ det tydligt att inflödet av elever inte motsvarar det antal som slutar de närmsta åren. Vilken handlingsplan har SPSM för att anpassa sin verksamhet till realiteter d.v.s. en förändrad målgrupp med andra behov i undervisningen och med förmåga att integreras bland hörande barn? Ingen, enligt Barnplantornas menande. SPSM möter statistiken genom att anlita "lobbyister" (Gullers Grupp) att med "information" få föräldrar att förstå att specialskolan är "rätt" skolval.

Tabell 1. Antalet elever i de fem regionskolorna 15 oktober 2001–2012, Källa: Skolverket

2001/02	579
2002/03	579
2003/04	545
2004/05	528
2005/06	499
2006/07	472
2007/08	450
2008/09	457
2009/10	430
2010/11	415
2011/12	352

Tabell 2. (Se sidan 7) Antalet elever per skola och årskurs läsåret 2012/13. Källa: Skolverket. Elevantalet fortsätter att minska. Socialstyrelsens databas över tid (1999–2009) stärker Skolverkets statistik.

En majoritet av barn med hörselnedsättning/dövhet går i "hemskolan" – statens stöd följer huvudsakligen de fem statliga specialskolorna.

SPSM ska agera utifrån staten som uppdragsgivare. Barnplantorna finner det högst anmärkningsvärt att statliga medel fortsätter att följa en minskande verksamhet i den grad att det skulle få rektorer i de kommunala skolorna, föräldrar till barn med behov av särskilt stöd i de kommunala skolorna m.fl. att reagera med förundran och ilska. Slöseri och orättvisa! Vi läser dagligen i

massmedia om de krympande resurserna i skolan. Den statliga specialskolan tycks verka under helt andra förutsättningar.

Det finns ingen som ifrågasätter resurser till elever som går i specialskolan. Det handlar om att statliga medel ska fördelas direkt till undervisning av elever med hörselnedsättning i alla skolformer. I tider av ekonomiska åtstramningar överraskar översynen av SPSM:s årsredovisningar. De visar på en häpnadsväckande kostnadsökning samtidigt som elevantalet minskar. Se tabell 4 på sidan 7.

Kostnaden per elev i specialskolorna har ökat från 2006 till 2012 i absoluta tal från 606 000 kronor/elev till 818 000 kronor/elev (källa SPSM:s årsredovisning) – en 35 procentig ökning! Samtidigt har KPI (konsumentsprisindex) ökat från 284,22 (2006) till 314,20 (2012) d.v.s. 10,5 procent ökning (källa: Statiska Centralbyråns lönestrukturstatistik).

Detaljstudie av kostnaderna i specialskolorna. Många frågor!

Barnplantorna har ställt ett antal frågor direkt till Utbildningsdepartementet som:

- Hur ser revisorer på Utbildningsdepartementet och SPSM på att skolmaten kostar mellan 25 500 kr och 46 400 kr (Vänerskolan) per elev och läsår i specialskolorna? Skolelever i den kommunala skolan får nöja sig med mat för cirka 6 500 kr/elev och år. Kostnaden för skolmat har dessutom ökat dramatiskt på alla specialskolor utom Vänerskolan där kostnaden redan 2007 var ofattbara 39 200 kr/elev! Hur ser rektorer i de kommunala skolorna på detta? Hur ser föräldrar på detta?
- Varför kostar undervisningen per elev och läsår 420 900 kr på Östervångskolan men "bara" 240 000 kr på Birgittaskolan?
- Varför är läromedelskostnaden (4 400 kr) på Vänerskolan en tiondel av måltidskostnaden (46 400 kr) samtidigt

som kostnaderna för Manillaskolans läromedel under samma tid ökat från 3 300 kr till 10 400 kr?

Många frågor men få svar! Barnplantornas slutsats blir att SPSM:s fortsatt "stora kostym" i förhållande till elevantal kostar pengar. Statliga medel används inte kostnadseffektivt. Statliga medel fördelas inte till undervisning för alla elever med hörselnedsättning. Ofantliga statliga resurser till specialskolorna visar ändå på en skolform med dålig måluppfyllelse för eleverna. (Se Rapport SPSM 2007 Måluppfyllelse för döva och hörselskadade i skolan).

Vidsynthet hos Dalarnas dövas förening!

Dalarnas dövasförening har i en motion till SDR:s (Sveriges Dövas Riksförbund) kongress i juni visat på framsynthet i dövvärlden när de pläderar för en teckenspråkig specialskola för de mycket få döva barn med dessa specifika behov.

En stor del av de ökade kostnaderna per elev vid specialskolorna orsakas säkerligen av minskningen av antalet elever utan att SPSM minskar kapaciteten (antalet specialskolor). Utöver detta måste det förekomma ett flagrant slöseri av statliga medel.

Med en kostnadseffektiv myndighet som tänker elevcentrerat och inte intressepolitiskt borde nuvarande statliga medel räcka till:

- 1–2 statliga specialskolor med en spjutspetskompetens inom undervisning för barn med dövhet och flerfunktionsnedsättning i behov av en teckenspråkig miljö.
- En utökad statlig skolpeng för barn med hörselnedsättning i kommunal grundskola eller friskola på hemorten.

Det är pinsamt att SPSM anlitar informationskonsulter, Gullers Grupp, samtidigt som många föräldrar till barn med hörselnedsättning eller/och andra behov av särskilt stöd i skolan sliter hårt för att få kommuner att skjuta till extra medel för anpassad undervisning i skolan nära hemmet.

Statliga medel ska följa barnet! Det är rättvisa för alla barn i Sverige – en skola för alla.

Ann-Charlotte Gyllenram

Tabell 2. Antalet elever per skola och årskurs läsåret 2012/13.

Samtliga elever 352 stycken totalt	åk 1	åk 2	åk 3	åk 4	åk 5	åk 6	åk 7	åk 8	åk 9	åk 10
Birgitta skolan Örebro (113 elever)	7	3	6	13	12	15	7	20	14	16
Kristinaskolan Härnösand (37 elever)	3	0	2	3	3	3	0	9	9	5
Manillaskolan Sthlm (95 elever)	5	6	10	10	12	10	11	12	13	6
Vänerskolan Vänersborg (52 elever)	3	2	4	8	3	6	6	5	8	7
Östervångskolan Lund (55 elever)	4	7	5	3	5	4	8	5	6	8

Tabell 4. Kostnadsredovisning vid de fem specialskolorna per elev och läsår.

Källa: SPSM:s årsredovisningar 2008 och 2012

2007	Totalt	Lokaler	Undervisning	Måltider	Läromedel	Elevvård	Övrigt
Birgitta skolan	519100	88400	191700	16200	3800	11210	121500
Kristinaskolan	832300	124300	287400	24200	7600	18760	197900
Manillaskolan	502600	97800	199000	16900	3300	13220	142400
Vänerskolan	774700	143900	270900	39200	11900	20660	163500
Östervångskolan	745300	112400	277800	18000	14800	16740	204400
2011	Totalt	Lokaler	Undervisning	Måltider	Läromedel	Elevvård	Övrigt
Birgitta skolan	597600	91000	240600	25500	5900	19450	72300
Kristinaskolan	1021900	120600	390100	34600	9900	44720	73900
Manillaskolan	599900	83700	330500	26900	10400	26410	88400
Vänerskolan	859100	104800	274200	46400	4400	39140	130900
Östervångskolan	927800	105400	420900	36100	12000	33220	132000
Förändring procent 07 – 11	Totalt	Lokaler	Undervisning	Måltider	Läromedel	Elevvård	Övrigt
Birgitta skolan	15,12%	2,94%	25,51%	57,41%	55,26%	73,51%	-40,49%
Kristinaskolan	22,78%	-2,98%	35,73%	42,98%	30,26%	138,38%	-62,66%
Manillaskolan	19,36%	-14,42%	66,08%	59,17%	215,15%	99,77%	-37,92%
Vänerskolan	10,89%	-27,17%	1,22%	18,37%	-63,03%	89,45%	-19,94%
Östervångskolan	24,49%	-6,23%	51,51%	100,56%	-18,92%	98,45%	-35,42%